

N:o 141.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående anslag till nedre justitierevisionen å extra stat för år 1911; gifven Stockholms slott den 4 april 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att å extra stat för år 1911 anvisa *dels* till beredande af tillfällig löneförbättring åt ordinarie och konstituerade revisionssekreterare med åt enhvar af åtta ordinarie revisionssekreterare 1,400 kronor och åt enhvar af sex konstituerade revisionssekreterare 1,700 kronor, af hvilka belopp 500 kronor skola anses såsom tjänstgöringspenningar, tillhoppa 21,400 kronor, *dels* till beredande af tillfällig förhöjning af de i aflöningsstaten för nedre revisionen till enhvar af tre amanuenser upptagna tjänstgöringspenningar, 1,500 kronor, till 1,800 kronor ett belopp af 900 kronor, *dels* till aflönande af sex tillförordnade revisionssekreterare och sex amanuenser i nedre revisionen 57,600 kronor, *dels ock* till aflönande af ett biträde å nedre revisionens registratorskontor 2,700 kronor eller i allt 82,600 kronor.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Albert Petersson.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementetsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 4 april 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
          HEDERSTIERNA,
          SWARTZ,
          greve HAMILTON,
          greve EHRENSVÄRD,
          MALM,
          LINDSTRÖM,
          NYLANDER,
          VON SYDOW.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Petersson anförde:

»Frågan om reglering af löneförhållandena m. m. vid nedre justitirevisionen behandlas för närvarande af löneregleringskommittén. Enligt hvad kommittén i slutet af år 1909 meddelade, hade då ganska betydande förarbeten utförts för afgifvande af underdånigt betänkande angående detta ämbetsverk; därest kommittén finge fullfölja sina arbeten rörande detta och andra verk enligt den plan, kommittén för sig uppgjort, hoppades kommittén att under loppet af 1910 års riksdag kunna afgifva betänkande angående nedre revisionen.

Då jag den 14 sistlidna januari inför Kungl. Maj:t föredrog frågan om andra hufvudtitelns reglerande för år 1911, antog jag emellertid, att någon utsikt icke finnes att kunna för årets riksdag framlägga

definitivt förslag till ny lönestat för nedre revisionen. Närmast till hands hade då legat att hemställa om upptagande i 1911 års riksstat af samma ej blott ordinarie utan äfven extra anslag för nedre revisionen som 1910 års riksstat utvisar. Beträffande de extra anslagen blef dock detta ej fallet. Underdåniga framställningar om tillfällig löneförbättring hade inkommit från nedre revisionen, och då dessa ansågos i viss mån förtjänta af beaktande, men frågan icke lämpligen kunde upptagas förr än lönereglerykommitténs arbeten ytterligare fortskridit, kom årets statsverksproposition att beträffande de för nedre revisionen erforderliga anslag å extra stat för år 1911 icke att innehålla annat förslag än att, i afvaktan på nådig proposition, innefattande definitiv framställning i ämnet, skulle för dessa anslag, hvilka för innevarande år uppgå till sammanlagda 80,200 kronor, beräknas ett approximativt belopp af 90,000 kronor.

Jag anhåller nu att få åter anmäla denna fråga.

Omnämnda framställningar om tillfällig löneförbättring äro två. Den ena afser revisionssekreterarna äfvensom protokollssekreterarna och vissa andra tjänstemän hos nedre revisionen, den andra gäller nedre revisionens vaktmästare.

I den förra framställningen, innefattad i underdånig skrifvelse den 23 oktober 1909, anföres hufvudsakligen:

Genom beslut vid 1907 års riksdag hade åvägabragts löneroglering för ledamöterna af högsta domstolen att gälla från och med ingången af år 1908. Då nedre justitierevisionens ämbetsverksamhet stode i närmaste samband med högsta domstolens, och nedre revisionen i öfrigt intoge en fullkomligt fristående ställning bland statens ämbetsverk, hade nedre revisionen hoppats, att i samband med nämnda löneroglering det starkt framträdande behovet af en förbättring af nedre revisionens löner skolat vinna beaktande, så att en reglering af dessa löner kommit att äga rum samtidigt med lönerogleringen inom högsta domstolen. Att någon reglering af nedre revisionens löner då ej skedde, syntes hafva berott, bland annat, därpå att regleringen ansetts böra uppskjutas i afbidan på utgången af frågan om inrättande af regeringsrätten och lagrådet samt de förändringar i högsta domstolens arbetsmaterial, som därpå kunde föranledas.

Framställning om tillfällig löneförbättring för revisionssekreterare, protokollssekreterare och vissa andra tjänstemän i nedre revisionen.

Emellertid hade af Riksdagen anvisats medel för beredande för åren 1909 och 1910 af tillfällig löneförbättring åt revisionssekreterarna, så att under 1909 aflönningen utgjort för de ordinarie och konstituerade

revisionssekreterarna 7,500 kronor samt för de tillförordnade revisionssekreterarna med egen rotel 7,000 kronor, medan för 1910 löneinkomsten för nämnda tre slag af revisionssekreterare vore afsedd att uppgå till 7,500 kronor, samtliga nu omförmälda belopp upptagna utan hänsyn till utgående pensionsafgifter, som alltså borde afräknas.

Numera kunde nyss omförmälda hinder för nedre revisionens löne-reglering antagas hafva upphört; och då behovet af en dylik reglering blifvit särskildt påfallande, sedan genom beslut vid 1909 års riksdag en reglering af löneförhållandena vid rikets hofrätter, hvilka de flesta af de tjänstförrättande revisionssekreterarna ännu tillhörde, blifvit genomförd att tillämpas från och med 1910, anhölle nedre revisionen att, för den händelse frågan om ny löne-reglering för revisionen icke skulle kunna föreläggas 1910 års riksdag, få hemställa om åtgärder för beredande åt nedre revisionens ledamöter och tjänstemän af förbättrade löneförhållanden för tiden till den ifrågasatta regleringens genomförande.

Enligt löne-regleringen för hofrätterna utgjorde årliga löneför-månerna för ett hofrättsråd först 7,000 kronor, efter 5 år 7,500 kronor, efter 10 år 8,100 kronor och efter 15 år 8,700 kronor, hvarförutom ordförande å division uppbure ett arfvode af 500 kronor. Med dessa lönesatser för hofrätternas ledamöter, men oförändrade löneför-måner för revisionssekreterarna skulle i fråga om fyra af de nu tjänstgörande revisionssekreterarna inträffa, att de under 1910 och 1911 icke komme i åtnjutande af högre aflöning än om de kvarstått i den lindrigare tjänstgöringen i hofrätterna; en af dessa revisionssekreterare skulle till och med haft högre inkomst såsom ledamot i den hofrätt, han tillhört.

Att under nämnda år bibehålla revisionssekreterarna vid deras nuvarande aflöning måste anses så mycket mera obilligt som beträffande deras arbetsbörda under samma år vore att märka, det den lilla möjlighet till erhållande af någon ledighet, som förut stått dem till buds, från och med år 1910 nästan alldeles försvunne, när den tid, högsta dom-stolen enligt numera gällande indelning komme att sommartiden tjänst-göra på ett rum, uppginge till blott åtta veckor. I motsats till hof-rätternas ledamöter, hvilka komme att åtnjuta, förutom ledighet under jul och påsk med tillhoppa omkring fem veckor, sex veckors semester, skulle revisionssekreterarna hädanefter och till dess den nya löne-regle-ringen blefve genomförd nödgas under hela året ägna sig åt sina ämbets-göromål med utsikt allenast till en eller annan dags ledighet mellan föredragningsturer. Förutom det att revisionssekreteraren i allmänhet vore upptagen af sitt arbete så godt som hela dagen och jämväl flera timmar under söndagen, kunde det ofta vid mottagningen och bered-

ningen af mål till föredragning å första rummet inträffa, att han måste åt sitt arbete offra äfven nätterna, så att den dagliga arbetstiden under fjorton dagar och längre tid kunde uppgå ända till femton timmar på dygnet.

Äfven kunde erinras, att de ordinarie revisionssekreterare, som utnämnts efter nu gällande pensionsbestämmelsers utfärdande, måst erlægga en dryg befordringsafgift och att de konstituerade och tillförordnade revisionssekreterare, som i slutet af år 1909 kunde blifva utnämnda till hofrättsråd, blefve betungade dels med befordringsafgifter till högst afsevärda belopp dels ock med högre pensionsafgifter än de nu erlade.

Beträffande de belopp, hvartill vid en blifvande lönereglering för nedre revisionen revisionssekreterarnas löneförmåner kunde blifva bestämda, syntes det med hänsyn till revisionssekreterarnas viktiga, ansvarsfulla och ansträngande tjänstgöring vara att vänta, att densamma ej sattes lägre än att hvarje ordinarie revisionssekreterare bekomme åtminstone enahanda summa som högst kunde tillkomma ett hofrättsråd.

Nedre revisionen hemställde alltså, att Kungl. Maj:t täcktes hos Riksdagen begära anslag för beredande åt tjänstförrättande revisionssekreterare af löneförbättring under åren 1910 och 1911 till så högt belopp, att ordinarie revisionssekreterare i årliga löneförmåner erhöle 9,200 kronor, konstituerad revisionssekreterare 8,700 kronor, tillförordnad revisionssekreterare med egen rotel 8,100 kronor och vikarierande revisionssekreterare 7,500 kronor.

Beträffande protokollssekreterarna och de amanuenser, hvilka vore förordnade att tjänstgöra å rotel inom nedre revisionen, å hvilken ej ordinarie protokollssekreterare vore indelad till tjänstgöring, äfvensom kanslisten hos registratorn anhöll nedre revisionen, att en hvar af dem måtte för åren 1910 och 1911 beredas en årlig löneförbättring till belopp af 1,000 kronor eller ungefär hvad af departementalkommitterade förslagits för kanslisekreterare.

Jämväl framställningen om tillfällig löneförbättring för nedre justitierevisionens vaktmästare afser åren 1910 och 1911. I en till nedre revisionen ingifven skrift hade dess fem vaktmästare framhållit, att deras dagliga tjänstgöringstid af särskilda anledningar ökats, och anhållit om åtgärd för beredande åt dem af förbättrade löneförmåner under sagda år, därest ej ny lönereglering förut komme till stånd. De årliga aflöningsförmåner, inberäknade ålderstillägg och extra lönetillägg, utgöra för närvarande för *en* vaktmästare, hvilken åtnjuter fri bostad,

*Framställning
om tillfällig
löneförbättring
för nedre
revisionens
vaktmästare.*

1,035 kronor och för enhvar af de öfriga 1,125 kronor, hvartill kommer ersättning för kallelser delgifvande med parter och ombud, hvilken ersättning uppgifves kunna för hvarje vaktmästare beräknas till högst 100 kronor årligen. Vaktmästarna hade ansett billigt, att, med bibehållande af kallelsepengarna, den af dem, som åtnjöte fri bostad, därutöver erhöle i årliga löneförmåner såsom förste vaktmästare 1,350 kronor och att de öfriga bekomme enhvar 1,300 kronor årligen utom kallelsepengar. Med underdånig skrifvelse den 4 december 1909 öfverlämnade nedre revisionen ifrågavarande framställning, därvid nedre revisionen, som funne framställningen synnerligen behjärtansvärd och kunde vitsorda riktigheten af de i densamma förekommande uppgifter om sakförhållanden, hemställde, att Kungl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida icke vaktmästarna kunde tills vidare beredas den af dem begärda löneförbättring.

*Löne-
reglerings-
kommittén.*

Öfver nämnda båda framställningar om provisorisk löneförbättring infordrades utlåtande från löneregeringskommittén, som i sitt den 16 december 1909 afgifna yttrande till en början erinrade, att, enligt hvad som framginge af nådig remiss den 26 november 1909, hvarigenom kommitténs utlåtande infordrats öfver åtskilliga andra framställningar om provisoriska lönerogleringar, eventuell proposition i ämnet till Riksdagen icke komme att afse år 1910 utan allenast år 1911. Vidare meddelade kommittén, att under de öfverläggningar, som dittills inom kommittén ägt rum i fråga om definitiv löneroglering för nedre justitierevisionen, förslag om flera genomgripande förändringar i organisation och aflöningsförhållanden varit å bane och blifvit diskuterade, men att kommittén då ej hunnit ännu intaga någon bestämd ställning till dessa förslag. Ett bifall i större eller mindre mån till de nu föreliggande framställningarna om provisorisk löneroglering för personal inom nedre revisionen skulle fördenskull enligt kommitténs uppfattning i flera hänseenden föregripa den definitiva löneroglering, som vore föremål för kommitténs behandling. Revisionssekreterarna hade ju ock under de senaste åren genom tillfälliga löneförbättringar fått sina aflöningar väsentligt höjda, så att de, fränsedt ålderstillägg till de ordinarie revisionssekreterarna, komme att motsvara den enligt nya staten från och med år 1910 hofrättsråd tillkommande begynnelseaflöning, ökad med ett ålderstillägg, eller 7,500 kronor. Den nuvarande aflöningen åt de amanuenser, som bestrede protokollssekreteraregöromål, vore äfven af Riksdagen fastställd så sent som under åren 1908 och 1909. Att åt öfriga nu ifrågavarande befattningshafvare inom nedre justitierevisionen — bland hvilka vakt-

mästarna åtnjöte sportler i form af kallelsepengar och en af dem jämväl förmån af fri bostad — bereda särskilda tillfälliga aflöningsstillägg syntes kommittén icke lämpligt, utan torde de böra få tills vidare åtnöjas med dem nu tillkommande aflöningsförmåner, ökade med det extra lönetillägg, som kunde blifva af Riksdagen medgifvet åt vissa tjänstnehafvare, hvilkas aflöningsförmåner icke blifvit under senare årens riksdagar ny- eller omreglerade efter andra grunder än dem, som följts vid de äldre staternas fastställande. Kommittén fann sig fördenskull böra i sakens dåvarande läge hemställa, att de remitterade framställningarna icke måtte för det dåvarande föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Vid ärendets föredragning i statsrådet den 14 januari 1910 uttalade jag såsom min uppfattning, att därest förbättrade aflöningsförmåner på Kungl. Maj:ts förslag provisoriskt bereddes ämbetsmän, med hvilkas befattningar revisionssekreterarnas måste anses likvärdiga, det icke borde ifrågasättas att för år 1911 lämna dessa senare befattningshafvare kvar å en lägre lönenivå. Med hänsyn till hvad löne-regleringskommittén anfört och då dess betänkande angående nedre justitierevisionen kunde antagas vara att förvänta jämförelsevis tidigt under detta år, var det emellertid enligt min mening icke lämpligt att redan vid nämnda tillfälle framlägga förslag till den provisoriska löneförbättring för detta verk, som kunde finnas skälig, utan jag anhöll att under riksdagens lopp få återupptaga ämnet och gjorde hemstallan om det upptagande i statsverkspropositionen af ett approximativt belopp för nedre justitierevisionens extra anslag, som jag i det föregående omförmält.

*Departements-
chefen.*

Löneregleringskommitténs betänkande angående nedre justitierevisionen är väl ännu ej afgifvet, men arbetet därå har numera så fortskridit att i vissa hänseenden kunna göras säkra antaganden om betänkandets innehåll. Enligt skriftligt meddelande, som jag fått mottaga från kommitténs ordförande, kommer dess flertal antagligen att föreslå, att antalet ordinarie revisionssekreterare (nu åtta) måtte bestämmas till tolf och antalet konstituerade revisionssekreterare till åtta samt den årliga aflönningen för ordinarie revisionssekreterare till 8,100 kronor med ett ålderstillägg å 600 kronor efter fem år och för konstituerad revisionssekreterare till 7,500 kronor. Då enligt de gamla lönestaterna konstituerad revisionssekreterare var likställd med assessor, som intjänat det med befattningen förenade ålderstillägget, och ordinarie revisionssekreterare med hofrättsråd, samt assessor å gammal stat med intjänadt ålderstillägg motsvaras af hofrättsråd å ny stat, som med ett ålderstillägg

uppbär 7,500 i aflöning, och hofrättsråd å gammal stat motsvaras af hofrättsråd å ny stat, som med två resp. tre intjänade ålderstillägg har en aflöning af 8,100 resp. 8,700 kronor, skulle alltså kommittén komma att bibehålla de ifrågavarande revisionssekreterarna i samma förhållande till hofrättsledamöterna, hvad löneförmåner beträffar, som enligt de gamla staterna. Med afseende å hvad sålunda blifvit upplyst torde man vara berättigad antaga, att den definitiva löneregleringen för nedre revisionen icke i något afseende föregripes, om provisoriskt för år 1911 beviljas åt de nuvarande åtta ordinarie revisionssekreterarna sådan löneförbättring, att deras inkomst komme att motsvara ett hofrättsråds aflöning, sedan han intjänat två ålderstillägg. Att härutöver föreslå provisorisk löneförbättring för revisionssekreterarna finner jag däremot, med hänsyn till det pågående löneregleringsarbetet, ej böra ifrågakomma, och då det tillika lärer vara klart, att detta arbete jämväl utgör hinder mot provisoriska förändringar i fråga om protokollssekreterarnas och öfriga tjänstemäns äfvensom vaktmästarnas i justitierevisionen löneförhållanden, bör enligt min mening framställning uti ifrågavarande syfte hos Riksdagen göras endast beträffande de ordinarie revisionssekreterarna. Att dessa komma i åtnjutande af den högre aflöning, som kan för dem begäras, synes mig i betraktande af ämbetets betydelse och kräfvande beskaffenhet synnerligen angeläget; jag kan härutinnan inskränka mig till att hänvisa till hvad nedre revisionen i sin skrifvelse den 23 oktober 1909 anført och såsom ett ytterligare skäl åberopa, att Riksdagen numera godkänt Kungl. Maj:ts förslag om provisorisk lönereglering för statsdepartementen och kommerskollegium — en reglering, som är byggd på samma grunder som ifrågavarande löneförbättring för de ordinarie revisionssekreterarna.

För att ordinarie revisionssekreterare skall blifva i lönehänseende likställd med hofrättsråd, som uppbär två ålderstillägg, erfordras ej, att honom tillägges en aflöning af fullt 8,100 kronor, ty här såsom i andra likartade fall bör hänsyn tagas därtill, att den ene ämbetsmannen — här hofrättsrådet — måste vidkännas afgift för sin egen pensionering, under det att den andre — revisionssekreteraren —, såsom ännu stående å gammal stat, ej har motsvarande utgift. Då berörda pensionsavgift uppgår till 280 kronor eller i jämnadt tal 300 kronor om året, bör sålunda revisionssekreteraren ej erhålla högre aflöningstillägg än att sammanlagda aflöningen uppgår till 7,800 kronor. För närvarande utgår till honom, med begynnelseaflöning af 6,400 kronor, tillfällig löneförbättring med 1,100 kronor. Höjes detta tillägg med 300 kronor till 1,400 kronor, blir aflöningen 7,800 kronor.

Af den nuvarande löneförbättringen räknas 600 kronor som lön och 500 kronor som tjänstgöringspenningar. De 300 kronor, som skulle tillkomma, torde böra läggas till lönen, så att denna kommer att utgöra 5,300 kronor och tjänstgöringspenningarna, såsom hittills, 2,500 kronor.

De extra anslagen för nedre justitierevisionen voro i 1910 års riksstat följande:

till beredande af tillfällig löneförbättring åt ordinarie och konstituerade revisionssekreterare med åt enhvar af åtta ordinarie revisionssekreterare 1,100 kronor och åt enhvar af sex konstituerade revisionssekreterare 1,700 kronor	kronor 19,000: —
„ beredande af tillfällig förhöjning af de i aflöningsstaten för nedre revisionen till enhvar af tre amanuenser upptagna tjänstgöringspenningar, 1,500 kronor, till 1,800 kronor	„ 900: —
„ aflönande af sex tillförordnade revisionssekreterare och sex amanuenser i nedre revisionen	„ 57,600: —
„ aflönande af ett biträde å nedre revisionens registratorskontor	„ 2,700: —
	Summa kronor 80,200: —

På grund af hvad jag nu anfört beträffande anslaget till löneförbättring åt ordinarie och konstituerade revisionssekreterare och då de öfriga ifrågavarande anslagen erfordras jämväl för år 1911 med oförändrade belopp, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t ville föreslå Riksdagen att å extra stat för år 1911 anvisa *dels* till beredande af tillfällig löneförbättring å ordinarie och konstituerade revisionssekreterare med åt enhvar af åtta ordinarie revisionssekreterare 1,400 kronor och åt enhvar af sex konstituerade revisionssekreterare 1,700 kronor, af hvilka belopp 500 kronor skola anses såsom tjänstgöringspenningar, tillhoppa 21,400 kronor, *dels* till beredande af tillfällig förhöjning af de i aflöningsstaten för nedre revisionen till enhvar af tre amanuenser upptagna tjänstgöringspenningar, 1,500 kronor, till 1,800 kronor ett belopp af 900 kronor, *dels* till aflönande af sex tillförordnade revisionssekreterare och sex amanuenser i nedre revisionen 57,600 kronor, *dels ock* till aflönande af ett biträde å nedre revisionens registratorskontor 2,700 kronor eller i allt 82,600 kronor.»

Kungl. Maj:ts Nåd. Proposition N:o 141.

Till föredragandens, af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet
Erik Ölander.